

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/22/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815010501
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3815010501.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondrej Samaša a sudcov JUDr. Františka Kováča a JUDr. Beáty Javorkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. mája 2016 prejednal odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza v trestnej veci obžalovaného

J. N.

nar. XX.XX.XXXX v U., trvale bytom R., D. XXX/XX, na verejnom zasadnutí neprítomného,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T//152/2015 zo dňa 12. januára 2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný J. N. uznaný vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. b) Tr. zák., pretože dňa 20.4.2015 približne o 11,15 hodine, v meste R. na E. ulici, po príchode do čakárne J.. Z. E., začal vulgárne nadávať poškodenej G. T. a následne ju chytil za golier vetrovky a potiahol ju zaň, na čo sa poškodená postavila a išla s ním na chodbu, kde ju taktiež obvinený urážal vulgárnymi nadávkami a opätovne ju napadol, a to tak, že poškodenú chytil pod krkom, priškrtil ju o stenu na chodbe, pri tom kričal, že ho ešte nepozná a nevie, čoho je schopný, pričom obvineného poškodená prosila, nech jej neublíži, nech ju nebije, že ju to bolí, že je tehotná a nechce prísť o dieťa, následne poškodenú vytiahol násilne za bundu von z budovy a tam sa jej mal opýtať, či ju má povláčiť po schodoch, a keď mu povedala, že sa ho bojí, tak jej dal pravou rukou facku na ľavé líce.

Bol za to odsúdený podľa § 364 ods. 2 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. l), n), 37 písm. m), 38 ods. 3 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 10 mesiacov, výkon ktorého trestu mu bol podľa §§ 49 ods. 1 písm. a), 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu 25 mesiacov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. bolo obžalovanému zakázané v skúšobnej dobe požívať alkoholické nápoje a iné omamné látky.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku. Odvolanie bolo podané proti výroku o treste v neprospech obžalovaného. Následne prokurátor odvolanie podrobne písomne odôvodnil. Prokurátor tu vyslovil názor, že súdom uložený trest je neprimerane benevolentný a nedostatočný na nápravu páchatel'a, neodradí ho od páchania ďalšej trestnej činnosti. K tomu prokurátor uviedol, že oblažovaný bol jedenásťkrát súdne trestaný, zväčša za násilnú trestnú činnosť, pričom naposledy bol z výkonu trestu odňatia slobody prepustený v októbri 2014. Vykonanie nepodmienečného trestu odňatia slobody nevedlo k náprave obžalovaného a neodradilo ho od páchania ďalšej trestnej činnosti. K tomu

prokurátor vyslovil názor v tom, že nebude zabezpečený účel trestu podľa § 34 ods. 1 Tr. zák., pretože páchatel, ktorý už bol osemkrát postihnutý nepodmienečným trestom odňatia slobody, nebude napravený podmiennečným druhom trestu. Výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody nebude ovplyvňovať rodinu obžalovaného, resp. jemu blízke osoby ako tu uvádza § 34 ods. 3 Tr. zák. Prokurátor namietol tiež použitie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. - v podobe napomáhania pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, pretože samotné vyhlásenie obžalovaného na hlavnom pojednávaní, že sa cíti byť vinným zo spáchania skutku, nemôže mať automaticky za následok priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. K tomu prokurátor urobil vlastný výklad pojmu napomáhania. Samotné vyjadrenie obžalovaného, že sa cíti byť vinným zo spáchania skutku, ktorý mu je kladený za vinu, nemôže samo osebe spôsobiť, priznanie dvoch poľahčujúcich okolností, že teda sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval a zároveň aj, že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. K tomu prokurátor ešte uviedol, že je nutné rozlišovať pojem skutok a trestný čin, ktoré zákonodarca v jednotlivých ustanoveniach použil a teda, že obžalovaný sa priznáva ku skutku a nie k trestnému činu. Obžalovaný žiadnym aktívnym konaním sám nenapomáhal súdu a ani orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní trestnej činnosti, ale sa iba priznal ku skutku kladenému mu za vinu a tento skutok následne na hlavnom pojednávaní oľutoval, za čo mu mala byť priznaná iba jedna poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. a jednoznačne nemohla byť priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. Prokurátor navrhol zrušiť výrok o treste v rozsudku súdu prvého stupňa s tým, aby obžalovanému bol uložený zákonný trest spojený s odňatím slobody.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obhajca obžalovaného. Poukázal na to, že predchádzajúca trestná činnosť obžalovaného bola spáchaná niekoľko rokov dozadu. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody v roku 2014 chce viesť už riadny život. Obžalovaný si uvedomil, že jeho reakcia v danom okamihu (keď zistil, že bude otcom a nemá finančné prostriedky na jeho obživu), nebola správna a skutok oľutoval. Navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní si prokurátorka Krajskej prokuratúry Trenčín osvojila odôvodnenie odvolania podriadeného prokurátora. Toto doplnila v tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa o poľahčujúcich okolnostiach nie je v konečnom dôsledku v súlade ani s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - uznesenie sp. zn. 4Tdo/76/2014 zo dňa 10. marca 2015. Prokurátorka krajskej prokuratúry navrhla zrušiť výrok o treste v rozsudku súdu prvého stupňa s tým, aby odvolací súd sám uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody v prvej polovici trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Obhajca obžalovaného navrhol odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba, pričom odvolací súd ani sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa potom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že sa cíti byť vinným zo skutku, ktorý mu je kladený v obžalobe za vinu.

Pokiaľ ide o napadnutý výrok o treste, z odvolania prokurátora vyplýva, že tomuto výroku je vytýkaná jednak jeho zákonnosť (nesprávne použitie poľahčujúcich okolností) ako aj primeranosť (mal byť uložený trest odňatia slobody nepodmienečne). K týmto vytýkaným chybám uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné.

1) Z pohľadu zákonnosti ukladania trestu je po roku 2005 (uskutočnená rekodifikácia trestného práva) mimoriadne dôležité aj rozhodovanie o priznaní poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, v ktorých zistený pomer v konkrétnom prípade má vplyv na trestnú sadbu (zvýšenie dolnej hranice alebo zníženie hornej hranice trestnej sadzby uvedenej v Osobitnej časti Trestného zákona). Vzhľadom na takýto významný vplyv poľahčujúcich a priťažujúcich okolností na výmeru ukladaného trestu, zákonodarca tieto okolnosti dokonca vymenoval v zákone taxatívne. Z toho potom ale súčasne vyplýva povinnosť súdu

dôsledne sa zaoberať ich priznaním, resp. nepriznaním, pričom len u príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák. (predchádzajúce odsúdenie páchatel'a) má možnosť súd určitej úvahy na túto príťažujúcu okolnosť neprihliadať. Inak pri splnení zákonných podmienok musí tieto použiť.

Už z obsahu znenia poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l) Tr. zák. - „páchatel sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval“, a podľa § 36 písm. n) Tr. zák. - „páchatel napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom“ vyplýva, že úvahy prokurátora o potrebe rozlišovať v tejto súvislosti pojem „skutok“ a pojem „trestný čin“, sú irelevantné. Obidve tieto poľahčujúce okolnosti sa týkajú páchatel'a a ním spáchaných trestných činov.

Pokiaľ v tomto smere prokurátor vychádzal z obsahu znenia § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., kde pri vyhlásení obžalovaného je uvedený pojem „skutok“, tu prokurátorovi zrejme uniklo pozornosť, že podľa tohto ustanovenia Trestného poriadku nepostačuje, aby obžalovaný vyhlásil, že spáchal skutok uvedený v obžalobe, ale musí vyhlásiť, že je vinným zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Takéto vyhlásenie teda zahŕňa nielen „doznanie sa“ k spáchaniu skutku, ale aj k okolnosti, že tento skutok je právne kvalifikovaný ako určitý trestný čin uvedený v obžalobe. Obžalovaný totiž môže vyhlásiť, že skutok spáchal a súčasne ale môže namietat' jeho kvalifikáciu ako trestného činu, ktoré vyhlásenie potom súd ale nemôže prijať.

Pre podporu tohto právneho názoru poukazuje senát odvolacieho súdu aj na znenie otázok obžalovanému (pozri § 257 ods. 4 Tr. por.) podľa § 333 ods. 3 písm. f) a h) Tr. por., z ktorých jednoznačne v prípade, ak obžalovaný odpovedal kladne, vyplýva, že sa v prípade vyhlásenia tento kladne vyjadruje k trestnému činu a nielen ku skutku.

Z vyššieuvedeného znenia poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l) a § 36 písm. n) Tr. zák., pritom vyplýva, že nejde o „synonymá“ a tieto nemožno vzájomne zamieňať. Obidve tieto poľahčujúce okolnosti možno priznať samostatne ale aj súčasne. Obžalovaný sa môže priznať k trestnému činu a tento úprimne oľutovať, avšak nemusí urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 Tr. por. Obžalovaný taktiež môže urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., avšak napríklad nemusí trestný čin úprimne oľutovať.

Senát odvolacieho súdu vyslovuje právny názor v tom, že v prípade, ak obžalovaný sa na začiatku hlavného pojednávania prizná k spáchaniu trestného činu a tento aj úprimne oľutuje (a súd o tejto úprimnosti nemá pochybnosti) a súčasne je prijaté vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. je povinnosťou súdu priznať obidve vyššieuvedené poľahčujúce okolnosti.

Niet pritom pochybností, že ak obžalovaný svojím vyhlásením umožní súdu urobiť výrok o uznaní viny, bez toho, aby bolo potrebné vykonávať na hlavnom pojednávaní dokazovanie k tomuto výroku, napomáha súdu pri objasňovaní svojej trestnej činnosti. Z kontradiktórnej povahy hlavného pojednávania pritom nepochybne vyplýva, že týmto vyhlásením napomáha aj prokurátorovi, ktorý najmä nemusí preukazovať vinu obžalovaného výsluchom obžalovaného (§ 258 ods 1 Tr. por.), alebo výsluchom svedkov (§ 261 ods. 3 Tr. por.).

Na tomto názore nič nemení ani okolnosť, že by obžalovaný v prípravnom konaní nenapomáhal orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní trestnej činnosti a až na hlavnom pojednávaní urobil kladné vyhlásenie. Novokoncipované hlavné pojednávanie (rekodifikácia trestného práva v roku 2005), bolo zavedením kontradiktórnosti „posilnené“ z pohľadu významu vykonávania dôkazov práve na hlavnom pojednávaní.

Súčasne senát odvolacieho súdu vyslovuje právny názor, že vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. prakticky je potrebné považovať za „najvyššiu“ formu napomáhania súdu v konaní pred súdom.

Senát odvolacieho súdu sa nestotožnil ani s názorom prokurátorky krajskej prokuratúry vyslovený na verejnom zasadnutí v tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa o poľahčujúcich okolnostiach je aj v rozpore k tomu vyslovenými názormi Najvyššieho súdu v konkrétnej inej trestnej veci. K tomu jednak poukazuje senátu odvolacieho súdu na vyššieuvedené svoje dôvody a právne názory a naviac dodáva nasledovné. V tomto rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 4Tdo 76/2014) sa súd zaoberá obidvomi vyššieuvedenými poľahčujúcimi okolnosťami, avšak zo žiadnych tam uvedených dôvodov nevyplýva, že by vyslovené názory súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu boli v rozpore s týmito dôvodmi senátu Najvyššieho súdu SR. Predovšetkým je potrebné uviesť, že k nepriznaniu vyššieuvedených dvoch poľahčujúcich okolností v tejto inej trestnej veci nedošlo preto, že obžalovaný pri trestnom čine lúpeže popieral použitie násillia ako zákonného znaku zločinu lúpeže

preto len priznanie odcudzenia peňaženky a ukázanie policajtom, kde túto zahodil nepostačovalo na priznanie vyššieuvedených dvoch poľahčujúcich okolností. Pokiaľ tu aj senát najvyššieho súdu uviedol, že k priznaniu a oľutovaniu nesmie dôjsť pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov, tu je potrebné uviesť, že obžalovaný J. N. v prejednávanej veci odvolacím súdom, sa priznal k spáchaniu trestnej činnosti, túto úprimne oľutoval a urobil vyhlásenie o vine ešte pred vykonaním dokazovania na hlavnom pojednávaní.

2) K neprimeranosti uloženého trestu ďalej senát odvolacieho súdu uvádza nasledovné. Je možné do určitej miery prisvedčiť názoru prokurátora, že osoba už viackrát odsúdená pre trestnú činnosť, a ktorá aj vykonala tresty odňatia slobody, je ťažšie napraviteľná uložením len výchovného trestu odňatia slobody (s povolením podmieneného odkladu). Toto však neplatí bezvýhradne. Tu senát odvolacieho súdu poukazuje v zhode aj s názorom obhajcu, že časť súdnej trestnej činnosti obžalovaného spadá do obdobia ešte pred rok 2006 - šesť odsúdení, z toho dve odsúdenia sú zahladené. K ďalším prokurátorom uvádzaným piatim odsúdeniam obžalovaného je potrebné uviesť, že v konečnom dôsledku boli v týchto veciach obžalovanému právoplatne uložené dva súhrnné tresty (rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/62/07 a rozsudok Okresného súdu Prievidza 2T/89/2012). Obžalovaný teda nebol osemkrát postihovaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, ale trikrát, z toho jedenkrát za trestnú činnosť s pred roka 2006.

Senát odvolacieho súdu ďalej poukazuje aj na odôvodnenie výroku o treste v rozsudku súdu prvého stupňa, pričom sa stotožnil aj s tým, že obžalovaný sa dopustil menej závažného trestného činu (prečin výtržníctva) pod určitým tlakom sociálnych a ekonomických podmienok len preto, že partnerka, s ktorou sa poznal len tri týždne, z jeho pohľadu nechcene otehotnela. Aj senát odvolacieho súdu pritom chce veriť obžalovanému, že tento prehodnotil doterajší spôsob života, chce sa zaradiť do normálnej spoločnosti a viesť riadny život.

Z vyššieuvedených dôvodov s prihliadnutím aj na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností odvolací súd odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol. Uložený výchovný trest odňatia slobody sa síce môže javiť skôr ako mierny, než prísny, avšak nie neprimerane mierny (§ 321 ods. 1 písm. e) Tr. por.). Už vôbec sa pritom senát odvolacieho súdu nestotožnil s hodnotením prokurátora, že trest uložený súdom prvého stupňa by mal byť až neprimerane benevolentný. Popri uloženom treste odňatia slobody s povolením podmieneného odkladu na pomerne dlhšiu dobu (vyše dvoch rokov), súd prvého stupňa správne uložil obžalovanému aj zákaz požívania alkoholu a iných omamných látok, čo malo súvis so spáchanou trestnou činnosťou.

Obžalovaný si pritom musí uvedomiť, že už samotné zistenie, že v skúšobnej dobe používal alkoholické nápoje alebo omamné látky, môže viesť súd k nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.